ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracia: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 15 maja 1934

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł. półrocznie 10,— zł. kwartalnie 6 50 zł.

Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 10 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 13**

Wystawy i Targi.

Sprawozdanie z tegorocznych Targów Poznańskich.

Zewnętrzny wygląd tegorocznych Targów Poznańskich uprzytomnił zwiedzającym, że wystawcy oczekiwali znacznego ożywienia transakcyj. Wynika to z prawie dwójnasób wzmożonego obesłania Targów, wynika ze znacznie kosztowniejszych urządzeń stoiskowych, z większej mnogości towaru przywiezionego, ze znacznie wyższego poziomu jakościowego towaru i z tych opinji, jakie się słyszało przed otwarciem Targów. Transakcje targowe nie dorosły do poziomu nadziei, jakie powodowani zbytnim optymizmem, robili sobie wystawcy, jednakże wyniki te, ocenione okiem ekonomisty, dają niezbity dowód poważnej poprawy spożycia i chłonności rynku.

Transakcje mniejsze w wielu wypadkach zakończono już na Targach, wszystkie większe transakcje będą finalizowane po Targach, aczkolwiek w całym szeregu wypadków dokonanie ich już obecnie nie przedstawia wątpliwości. Bardzo wybitnie zaznaczyła się niechęć do jakiegokolwiekbądź kredytu, często kosztem uskutecznienia poważnych tranzakcyj. Wywiad gospodarczy pracował usilnie, by w wypadkach udzielenia kredytu stwierdzić, czy dana jednostka zasługuje na zaufanie, przyczem daje się zauważyć ciekawe zjawisko, że badają więcej uczciwość kontrahenta, niż jego chwilowy stan majątkowy, albowiem ta pierwsza jedynie gwarantuje w dostatecznej mierze wywiązanie się z przyjętych zobowiązań, gdy stan finansowy poszczególnej jednostki jest tak płynny, że przy kredycie rocznym, jak np. w sprzedaży mebli, nie można wyłącznie na nim budować stopnia zaufania.

Konkurencja zagraniczna okazała się niebezpieczną nie tyle ze względu na jakość towaru i ceny, ile na zaciekawienie odbiorcy towarem, od którego przez szereg lat był odcięty. Ten czynnik psychiczny do tego stopnia był szkodliwy, że kupowano niektóre towary zagraniczne po cenie prohibicyjnej jedynie po to, by tę ciekawość zaspokoić. Jest to znamienny i ciekawy przyczynek do panującego na całym świecie prądu autarkji. Obroty ogólne na Targach wzrosły w porównaniu do roku uprzedniego średnio o 30% za wyjątkiem fortepianów, instalacyj elektrycznych, galanterji ubraniowej oraz maszyn biurowych i instrumentów muzycznych, które nie wykazały zwiększenia. Duże ożywienie panowało w dziale mniejszych wyrobów metalowych, rzemiosła meblowego, samochodów, przemysłu spożywczego, niektórych działów przemysłu budowlanego, urządzeń domowych, porcelany, skóry i obuwia, niektórych gałęzi przemysłu papierniczego i przemysłu gumowego. W rzemiośle wyroby metalowe, meble, spożywcze wyroby, obuwie i wyroby ludowe cieszyły się poważnym popytem. Wszystkie transakcje razem wzięte, włączając w to rozmowy napoczęte, lecz nie sfinalizowane, szacuje się na ca. 28½ miljonów, przyczem pierwsze kilka dni wydawało się, że poziom będzie wyższy, następnie jednakże spadek cen zboża, który przyszedł w środku tygodnia, w całym szeregu branż przerwał ciąg transakcyj. W ostatnim dniu Targów zawarto bardzo znaczną ilość transakcyj, co do pewnego stopnia wyrównało straty drugiej połowy tygodnia.

Podczas gdy w latach ubiegłych regjonalność Targów uwidaczniała się przez 50% przeszło udział Wielkopolski, obecnie firmy dalszych województw, wzrosły procentowo do 61%, wskazując wyraźnie na ogólno-polski charakter Targów. Jeśli się zważy, że w Targach Paryskich, które są po Lipskich Targach największemi Targami na świecie, procent firm poza Departamentem Sekwany i Oisy wynosi 47%, to cyfra w odniesieniu do Targów Poznańskich uwypukla ich ogólno-krajowy charakter.

Wielkiem uznaniem cieszyły się honorowe karty uczestnictwa, rozsyłane przez wystawców klientom. Na podstawie tych kart po zarejestrowaniu się w biurze Targów wstęp na Targi był wolny, a równoczesna zniżka kolejowa upoważniała do 50% taryfy kolejowej. Bardzo znaczna ilość osób, zaproszonych przez wystawców, przybyła z Wołynia, Wileńszczyzny, Małopolski wschodniej i Pomorza. Naogół przybyło na Targi ca. 30.000 kupców z poza Wielkopolski, przyczem ogólna frekwencja wynosiła stokilkatysięcy osób. Proporcja kupców wśród publiczności zwiedzającej Targi wzrosła bardzo wyraźnie, co jest jednym z najbardziej godnych uwagi objawów tegorocznych Targów. Komentowano bardzo krytycznie nieobecność na Targach całej branży wytwórnictwa włókienniczego, pochodnych ciężkiego przemysłu oraz wytwórni działu elektrotechnicznego z wyjątkiem kilku. Przemysłu włókienniczego poszukiwali kupcy polscy z Francji, eksporterzy mający kontakt z polską emigracją w Paranie oraz Chinach. Kupiectwo gdańskie wystąpiło oficjalnie z pretensją, że przemysł włókienniczy nie jest odpowiednio zastąpiony. Wyjaśniono, że przemysł włókienniczy Bielska, Łodzi i Białegostoku był zaproszony do udziału indywidualnie, zarówno przez Zarząd Targów, jak i Radę Ioteresentów. To samo dotyczy przemysłu elektrotechnicznego, co w obliczu bogatego udziału przemysłu niemieckiego dało zupełnie nieprawdziwy obraz polskiej produkcji.

W roku bieżącym więcej niż kiedykolwiek zainteresowania Targami Poznańskimi wykazały władze centralne. Z Ministerstwa Przemysłu i Handlu czterokrotnie przyjeżdżały delegacje, badając drobiazgowo organizację Targów, obroty, udział poszczególnych przemysłów oraz współpracę resortów z Zarządem Targów i Radą Interesentów.

Z zagranicy przybyły liczne wycieczki. Najwięcej osób przybyło z Niemiec. Prawie wszystkie większe związki, izby przemysłowo-handlowe centralne i regjonalne, były reprezentowane. Oprócz tego przybyło wiele delegacyj miast i pojedyńczych wpływowych jednostek ze świata gospodarczego i politycznego, przemysłu, handlu i rolnictwa. Pozatem przybyli kupcy z Francji, Anglji, Szwecji, Czechosłowacji, agenci zakupu z Ameryki i eksporterzy holenderscy, eksportujący do Południowej Ameryki, Argentyny i Brazylji oraz do kolonij angielskich i dominjów. Wreszcie w nawiązaniu do zeszłorocznego udziału kolonij francuskich przybyło kilku eksporterów do Indochin, Madagaskaru i Afryki Ekwatorjalnej.

Tegoroczne Targi owiane były duchem pewnego optymizmu. Znać było, że psychika kryzysu w społeczeństwie została przełamana, że tam gdzie panowała rozpacz, nastąpiło uspokojenie, tam gdzie istniała martwota, nastąpiło wyraźne ożywienie, i że jesteśmy świadkami wyczerpywania się w masach zasobów lęku, jaki im kataklizm gospodarczy zostawił w spuściźnie.

O projekcie urządzenia wystawy światowej w Warszawie.

Pisaliśmy już swego czasu, że w miarodajnych kołach przemysłowo - handlowych stolicy pomysł urządzenia wystawy światowej w Warszawie traktowany jest dosyć krytycznie. Koła te wychodzą z założenia, że nie posiadamy jeszcze dostatecznych danych do urządzenia takiej wystawy, a trwająca od dłuższego czasu depresja, nie ustępująca w zdecydowany sposób, stawia kwestję uzyskania środków na urządzenie wystawy pod znakiem zapytania. Wielkie trudności sprawia również kwestja wyszukania w Warszawie terenów, nadających się do urządzenia wystawy światowej. Znaczny koszt przygotowania takich rozległych terenów jakoteż stworzenia sieci komunikacyjnej dla dojazdów, odpowiedniego przygotowania ulic itp. wydatki stwarzają przy braku kapitałów krajowych zagadnienia pod względem finansowym niesłychanie trudne do rozwiązania zwłaszcza, że szereg lat przed wystawą trzebaby roboty te planowo zapoczątkować. Wątpliwości te stały się ostatnio znów bardziej aktualne, gdyż według zdania niektórych ekspertów, tereny na Saskiej Kępie, przygotowane już w pewnej mierze na wystawę nie nadają się jako grunt pod zabudowania w stosunkowo tak krótkim czasie ze względu na zbyt mokre podłoże gruntu. Oficjalnej deklaracji ze strony Zarządu miasta niema jeszcze w tym względzie, a rzecz charakterystyczna, że właśnie w ostatnim czasie propaganda na rzecz urządzenia wystawy, prowadzona przez czynniki społeczne, pod egidą Zarządu miasta, nabrała teraz właśnie na intensywności. Komisja Propagandowa tymczasowego Komitetu Wystawowego wydała ostatnio pierwszy numer czasopisma, poświęconego propagandzie idei urządzenia wystawy światowej w Warszawie. Pismo to informuje o składzie poszczególnych podkomisyj i o dotychczasowych przedwstępnych pracach.

Na uwagę zasługuje fakt, że koła przemysłowo - handlowe, zgrupowane w Izbie Przemysłowo - Handlowej w Warszawie jak i w Centralnym Związku Przemysłu Polskiego, nie podzielają entuzjazmu kierujących w Komitecie Wystawowym czynników i stronią narazie od tej akcji, wypowiadając pogląd, że nad sprawą wystawy trzeba się zastanowić z tem, że ewentualnie zrezygnować należałoby z charakteru międzynarodowego wystawy i ograniczyć się raczej do urządzenia wystawy krajowej.

Projekt utworzenia polsko-niemieckiej wystawy we Wrocławiu.

Z Wrocławia donoszą, że miasto to jakoby postanowiło zorganizować w 1935 roku specjalną polsko - niemiecką wystawę. Wobec krótkiego czasu, pozostającego do przygotowań, krajowy urząd komunikacyjny zwrócił się do śląskich kół gospodarczych z prośbą, aby przez osobisty kontakt z firmami polskiemi starały się w drodze bezpośredniej zainteresować wystawą polskie koła gospodarcze.

Konjunktury.

Poprawa bilansu handlowego.

Pierwszy kwartał roku bieżącego wykazuje pierwszy raz od dłuższego czasu zwiększenie obrotów handlu zagranicznego Polski, a to po obu stronach.. Wzrost importu wskazuje na większe zużywanie surowców zagranicznych przez polski przemysł w związku z ożywieniem wytwórczości, niemniej jak w drobniejszej mierze na podjęcie działalności inwestycyjnej. Wzrost eksportu jest wydatniejszy, niż wzrost importu, wskutek czego saldo czynne kształtuje się korzystniej.

Wskaźnik produkcji przemysłowej.

Obliczony przez Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen wskaźnik produkcji za marzec wyniósł 61,6, co oznacza niewielki wzrost w porównaniu z lutym — o 0,5 punktów, tj. o niecały 1 procent. Wzrost ten wystąpił we włókiennictwie, w którem produkcja na sezon letni przybrała duże rozmiary, zwłaszcza, że wielki przemysł, licząc na zwolnienie rynku z wytworów t. zw. przemysłu anonimowego znacznie zwiększył wytwórczość tkanin; ponadto, jak stale podczas depresji, ponad-sezonowo zwiększyło się na wiosnę zatrudnienie w budownictwie i w przemyśle mineralnym, korzystających pozatem z pomyślnych warunków atmosferycznych. Dalszy spadek ponadsezonowy, po napięciu w okresie zimowym, nastąpił w przemyśle węglowym. Inne gałęzie wykazują tylko niewielkie zmiany, częściowo wynikające ze spotęgowanego sezonu (przemysł metalowy, przemysł odzieżowy).

Wskaźnik marcowy przekraczał o 11% przeciętny poziom 1933 r.; o 15% przeciętny poziom 1932 r., pozostawał o 11% poniżej przeciętnego poziomu 1931 r.

Skarbowość.

W sprawie księgowania 10%-owego dodatku do podatku dochodowego oraz podatku kryzysowego.

Jeden ze Związków, zrzeszonych w Grupie 13-tej C. Z. P. P. zwrócił się do Zarządu Grupy z zapytaniem, czy kwoty 10%-owego dodatku do podatku dochodowego należy traktować narówni z kwotami płaconego podatku dochodowego, czy też można je przeprowadzać przez rachunek strat i zysku. Wątpliwość swoją Związek ów motywuje tem, iż podatek dochodowy nie jest potrącalny od dochodu, również jako taki wyszczególniony jest wyraźnie w art. 10 ustawy o podatku dochodowym. Dodatek (podatek) kryzysowy w ustawie nie jest wymieniony, ani też w ustawie z dnia 22. X. 1931 r. o kryzysowym dodatku do podatku dochodowego, ani też w rozporządzeniu wykonawczem z dn. 31. XII. 1931 roku (Dz. U. R. P. Nr. 99/31 i Nr. 8/32) niema mowy o tem, by dodatek ten nie był potrącalny.

Powyższe wątpliwości Zarząd Grupy 13-tej wyjaśnił następującem pismem:

„Według informacji Wydziału Prawnego Centralnego Związku, 10%-owy dodatek do podatku dochodowego jest bezsprzecznie niepotrącalny z dochodu przy zeznaniach do podatku dochodowego. Kwestję tę wyjaśnił wyrok N. T. A. z 4 września 1931 r. L. Rej. 8520/30.

„Co do niepotrącalności dodatku kryzysowego do podatku dochodowego, Ministerstwo Skarbu stoi bezwzględnie na tem samem stanowisku przez analogję. Centralny Związek interwenjował w tej sprawie w Ministerstwie Skarbu i otrzymał właśnie taką informację."

W sprawie opodatkowania podatkiem dochodowym wydatków reprezentacyjnych.

W związku z niejednolitą praktyką stosowaną przez władze wymiarowe przy opodatkowaniu podatkiem dochodowym, wydatków reprezentacyjnych Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 18 kwietnia br. L. D. V. 10671/2/34 wyjaśniło co następuje:

Przy wymiarze podatku dochodowego dla osób prawnych opodatkowanych na zasadzie art 21 ustawy o podatku dochodowym wydatki na reprezentację, poparte dowodami, z których wynika, że są one związane z osiągnięciem dochodu, należy zawsze uznawać za potrącalne przy wymiarze podatku dochodowego dla danej osoby prawnej i nie doliczać je do wynagrodzenia osób za pośrednictwem których były uskuteczniane te wydatki.

Jeżeli natomiast na uzasadnienie tych wydatków osoba prawna posiada jedynie pokwitowanie osób, do rąk których kwoty przeznaczone na reprezentację zostały wypłacone, bez rozliczenia się tych osób z otrzymanych kwot w sposób, któryby umożliwił ocenę tych wydatków w ramach art. 6 ustawy o podatku dochodowym, wówczas u osoby prawnej wydatki te będą również potrącalne, jako kwoty przeznaczone na uzupełnienie wynagrodzenia osób, którym zostały wypłacone z tem, że o ile chodzi o osoby wyższej administracji przedsiębiorstwa (członków zarządu, rad, komitetów nadzorczych, komisyj rewizyjnych) potrącalność tych kwot należy oceniać w ramach norm z art. 21 ustęp trzeci ustawy o podatku dochodowym. Rozliczenie, o którem wyżej mowa, nie koniecznie musi być poparte dowodami. Należy przyjąć je za wiarogodne i bez dowodów w przypadkach, kiedy rodzaj przedsiębiorstwa, charakter prowadzonych interesów, wysokość dokonannych obrotów itp. usprawiedliwiają wysokość dokonanych wydatków na reprezentację. Ustalenie pewnych norm dla potrącalności wydatków reprezentacyjnych nie jest możliwe. Każdy poszczególny przypadek powinien być indywidualnie oceniony, przy wzięciu pod uwagę przytoczonych wyżej przykładowo okoliczności. Zaznacza się przytem, że dopuszczalne jest również częściowe uznanie za potrącalne kwot, przeznaczonych na wydatki reprezentacyjne.

Kwoty uznane u osoby prawnej za potrącalne jako wydatki reprezentacyjne nie są uzupełnieniem wynagrodzenia osób, do rąk których zostały wypłacone.

Natomiast kwoty, które przy wymiarze podatku dochodowego dla osoby prawnej nie zostały uznane za wydatki reprezentacyjne, podlegają opodatkowaniu według Działu II ustawy o podatku dochodowym, o ile nie są tantjemą w rozumieniu art. 18 ustawy o podatku dochodowym. W tym ostatnim przypadku podlegają specjalnemu podatkowi od tantjem według art. 25 ustawy.

W związku z powyższem wyjaśnieniem, zwraca się uwagę na postanowienie § 40 p. 2 przepisów wykonawczych do ustawy o państwowym podatku dochodowym w myśl których, władze skarbowe mogą, a nie muszą — w każdym przypadku żądać udowodnienia, jaka część wynagrodzenia przeznaczonego na koszta służbowe, została rzeczywiście zużyta na te koszta. W świetle powyższego przepisu żądanie w każdym przypadku dowodów byłoby niewłaściwe. Przepis ten należy mieć na uwadze przy ocenie wiarogodności rozliczeń, o których mowa w niniejszym okólniku.

Wydatki na nowe urządzenia.

Wydatki na nowe urządzenia, potrzebne do zastąpienia zużytych, nadają się z mocy art. 21 i 6 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) do potrącenia z przychodów przy wymiarze podatku dla osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, o tyle tylko, o ile przewyższają wartość, względnie część wartości starego urządzenia, zamortyzowaną przez dokonane uprzednio, prawidłowe odpisania na zużycie. (Wyrok z dnia 17. I. 1934 r. L. rej. 548/31). (Ogłoszone w Nr. 3 Orzecznictwa Sądów Najwyższych. Rok 1934).

Obrót w przedsiębiorstwach ekspedycyjnych.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie zwróciła się do Ministerstwa Skarbu o wydanie wyjaśnienia, że za podstawę wymiaru podatku obrotowego dla przedsiębiorstw ekspedycyjnych można przyjmować saldo rachunku ekspedycyjnego, przyczem wydatki, poniesione w zastępstwie klienta, mogłyby być potrącane w kwocie ryczałtowej, bez obowiązku ścisłego specyfikowania tych kosztów.

W sprawie wyłączenia z podstaw opodatkowania bonifikacyj udzielanych w innym roku operacyjnym.

W związku ze staraniami zainteresowanych firm o wyłączenie z podstaw opodatkowania bonifikacyj, udzielonych w innym roku operacyjnym, Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi zakomunikowała Związkowi Izb, iż nadal podtrzymuje stanowisko zajęte przed kilku laty, że bonifikacje winny być wyłączone z podstaw wymiaru podatku przemysłowego, niezależnie od czasu, w którym zostały udzielone. Art. 5 ust. ostatni ustawy o podatku przemysłowym nakazuje bowiem wyłączenie z podstaw opodatkowania bonifikacyj niezależnie od czasu, w którym zostały udzielone, jedynie rozporządzenie wykonawcze w § 32 wprowadziło ograniczenie, nieuzasadnione w świetle przepisów ustawy.

W łączności z powyższem Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi dała wyraz opinji, iż należałoby podnieść w Ministerstwie Skarbu kwestję zmiany § 32 cyt. rozporządzenia w myśl wyżej wyłuszczonej interpretacji, w razie zaś gdyby Ministerstwo Skarbu nie zechciało pójść po tej linji — prawo potrącania bonifikacyj w późniejszych latach operacyjnych powinno być przyznane w drodze zastosowania art. 94 ustawy o podatku przemysłowym. Nastąpić to powinno przedewszystkiem w odniesieniu do przedsiębiorstw, które zgodnie z przyjętą praktyką wystawiają tylko prowizoryczne rachunki, podlegające w latach następnych znacznym redukcjom, co dotyczy m. in. i przedsiębiorstw budowlanych.

Opłata stemplowa od pokwitowań z odbioru weksli.

Najwyższy Trybunał Administracyjny wyrokiem z dn. 24. I. 1934 r. L. Rej. 6479/31 ustalił tezę, według której „weksle nie należą do papierów wartościowych o jakich mówi art. 136 (ustęp 1) ustawy o opłatach stemplowych". Z motywacji wyroku wynika, że zdaniem N. T. A. weksel jest papierem wartościowym w rozumieniu prawa prywatnego, a nie jest papierem wartościowym w rozumieniu ustawy o opłatach stemplowych.

Ministerstwo Skarbu, jak to stwierdza w okólniku L. D. V. 7813/5/34 z dnia 30. IV. rb. nie podziela powyższego zapatrywania N. T. A. i zamierza w najbliższej sprawie analogicznej w odpowiedzi na skargę swoje stanowisko umotywować. Motywy, na których opiera się stanowisko Ministerstwa Skarbu, są podane w głosie, ogłoszonej w wydawnictwie „Orzecznictwa Sądów Najwyższych" (Nr. 3 za marzec 1934 r. str. 185). Ministerstwo Skarbu poleciło też pod-

władnym organom urzędowym, aby stosując postanowienie ustawy o opłatach stemplowych, dotyczące papierów wartościowych — uważały za papiery wartościowe również weksle.

Sprawy socjalne.

Rozwiązanie umowy o pracę z winy pracownika.

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 17 marca 1933 r. Nr. III. Rw. 98/32 ustalił następującą tezę:

Jeżeli pracownik umysłowy spełnił w okresie 3-miesięcznym od wypowiedzenia czyn uzasadniający natychmiastowe wydalenie go ze służby lub też jeżeli w tym czasie wyjdzie na jaw tego rodzaju czyn chociażby dawniej popełniony, to postanowienia art. 32 rozporządzenia z dnia 16. III. 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych mają zupełne zastosowanie.

Z uzasadnienia:

Chybione są dowody rewizji dotyczące zarzutu mylnej prawnej oceny sprawy. Z zestawienia przepisów art. 25, 28 i 32 Roz. Prez. Rzplitej z dnia 16 marca 1928 r. nie można wysnuć takiego wniosku, jakiego broni rewizja, jakoby w okresie trzymiesięcznym od wypowiedzenia wykluczone było natychmiastowe rozwiązanie umowy przez pracodawcę. Jeżeli bowiem pracownik umysłowy spełni w tym czasie czyn uzasadniający natychmiastowe wydalenie go ze służby, lub też jeżeli w tym czasie wyjdzie na jaw tego rodzaju czyn, chociaż dawniej popełniony, to postanowienia art. 32 wspomnianego rozporządzenia mają zupełne zastosowanie. Wynagrodzenia za niewykorzystany urlop w r. 1929 powód domagać się nie może wobec tego, iż w myśl. art. 3 ustawy z dn. 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników w przemyśle i handlu, utracił prawo do urlopu właśnie dlatego, iż rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z przyczyn, uprawniających pracodawcę do rozwiązania umowy bez uprzedniego wymówienia. Z tej samej racji nie może też powód podnosić roszczeń do gratyfikacji świątecznej. Wynika to niewątpliwie z postanowienia ostatniego ustępu art. 39 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych, który to przepis traktuje o wynagrodzeniu pracownika w wypadkach, gdy stosunek pracy ustał lub rozwiązany został bez jego winy.

Ukrócenie działalności anonimowej na odcinku przepisów ustawodawstwa społecznego.

Licząc się z okolicznością, iż działalność anonimowa nie ogranicza się tylko do odcinka świadczeń podatkowych, lecz integralnie wiąże się również ze zjawiskiem unikania świadczeń socjalnych i nieprzestrzegania przepisów ustawodawstwa społecznego, Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi przeprowadziła dochodzenia ankietowe dla ustalenia charakteru i środków zaradczych, któreby mogły również i w tym zakresie przyczynić się do ukrócenia anonimowości. Ustalenie nastręczających się w tej mierze wniosków jest w toku, przyczem całokształt zagadnienia rozpatrzą właściwe komisje izbowe.

Sprawy kolejowe

W sprawie przystosowania obowiązujących taryf kolejowych na P. K. P. do obecnej sytuacji gospodarczej.

W sprawie tej na pierwszem posiedzeniu Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Komunikacyjnej w dniu 4 maja r. b. był traktowany następujący wniosek:

„Państwowa Rada Komunikacyjna przekazuje Komitetowi Taryfowemu zbadanie zagadnienia przystosowania taryf obowiązującej taryfy przewozowej do obecnej sytuacji gospodarczej ze szczególnem uwzględnieniem wysokości stawek dla tych towarów, których ceny, jak np. ceny produktów rolniczych uległy szczególnie dotkliwej zniżce.

Uzasadnienie:

Przy zastosowaniu wysokości stawek obecnie obowiązującej Taryfy Towarowej były brane za podstawę wysokie ceny 1927 r. W związku z ogólnym kryzysem gospodarczym ceny te w ciągu ostatnich lat kilku uległy wydatnej zniżce, która jak świadczą o tem opracowywane przez Główny Urząd Statystyczny i Instytut Badania Konjunktur wskaźniki cen, odbiła się nierównomiernie na poziomie cen poszczególnych towarów. Wynikiem tego są za daleko idące różnice obciążenia ad valorem kosztami przewozu kolejowego. Wprawdzie zmiany, jakie Ministerstwo Komunikacji przeprowadziło w budowie Taryfy, usunęły wiele niedomagań, ale pomimo to pozostało jeszcze wiele doraźnych anomalij, wymagających wprowadzenia odpowiednich korektyw. Wydaje się zatem, że pierwszem i najważniejszem zadaniem Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Komunikacyjnej winno być zbadanie zagadnienia przystosowania w możliwych granicach, obowiązujących stawek przewozowych do obecnej sytuacji gospodarczej".

W sprawie włączenia linji kolejowej Herby Gdynia do sieci P. K. P. pod względem bezpośredniego taryfowania.

Na ostatniem posiedzeniu Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Komunikacyjnej był traktowany następujący wniosek nagły:

„W sprawie włączenia kolei prywatnej Herby Nowe — Gdynia do sieci P. K. P. pod względem bezpośredniego taryfowania od stacji nadawczej do stacji odbiorczej.

Zgodnie z § 4 Rozp. Min. Komunikacji z dnia 27 lutego 1933 (Dz. T. i Z. K. Nr. 12/1933, poz. 69) opłaty za przewóz osób, bagażu i towarów na koncesjonowanej kolei Herby Nowe—Gdynia oblicza się sposobem łamanym, tj. oddzielnie za odległość kolei koncesjonowanej i oddzielnie za odległość linji P. K. P.

Sposób łamanego obliczania przewozowego niewspółmiernie podraża opłaty przewozowe, osobliwie, jeżeli chodzi o przewozy w ruchu lokalnym. Korzystanie z krótkich odcinków kolei Herby Nowe—Gdynia jako linij dojazdowych do linji P. K. P., lub jako linij tranzytowych między linjami P. K. P. staje się niemożliwem z powodu znacznych różnic, powstających dla interesentów. Odczuwa to specjalnie całe Wybrzeże Morskie i Gdynia, nadawcom zaś, zmuszonym korzystać z odcinków kolei Herby Nowe—Gdynia, odbiera zdolność konkurencyjną i uniemożliwia uruchomienie ich war-

sztatów pracy. Również niekorzystnie odbija się to na rolnictwie i przemyśle drzewnym północnych i środkowych powiatów Pomorza. W ten sam sposób utrudnia się eksport przez porty w Gdyni i Gdańsku.

Stawiamy nagły wniosek:

„P. R. K. zwraca się do Pana Ministra Komunikacji z prośbą, by — biorąc pod uwagę okoliczność eksploatowania kolei Herby Nowe—Gdynia przez P. K. P. oraz przytoczone trudności gospodarcze, powstające wskutek stosowania taryfy łamanej, zechciał znieść ustępy drugi, trzeci i czwarty § 4 Rozporządzenia z dnia 27 lutego 1933 r. poz. 69 (Dz. T. i Z. Kol. Nr. 12/33, dotyczące tej kolei prywatnej.

Sprawy morskie.

Pojemność polskiej floty handlowej.

Według szczegółowego zestawienia, opublikowanego w „Polsce Gospodarczej", polska flota handlowa liczy obecnie 83 statki o ogólnej pojemności 66.010 ton rejestrowanych brutto. W tej liczbie jest 26 statków towarowych i pasażerskich o ogólnej pojemności 57.963 ton rej. brutto, następnie 23 statki rybackie o ogólnej pojemności 2.856 ton rej brutto, dalej 13 większych jednostek pomocniczych, jak statki ratownicze, holowniki morskie, lichtugi, pogłębiarki, statek szkolny — o pojemności ogólnej 4.338 ton rej. brutto, wreszcie 21 jednostek pomocniczych mniejszych (poniżej 100 ton), o pojemności ogólnej 853 ton. Wśród 26 statków pasażerskich i towarowych, 14 jednostek stanowią statki „Żeglugi Polskiej", z których 3 obsługuje regularną linję z Gdyni i Gdańska do Tallinu i Helsingforsu, Antwerpji i Rotterdamu, jeden obsługuje regularną linję hamburską, 6 pracuje w zakresie nieregularnej żeglugi: Bałtyk — Morze Północne — Morze Śródziemne, wreszcie 4 kursują w przybrzeżnej żegludze pasażerskiej. Polsko - Brytyjskie Towarzystwo Okrętowe rozporządza 5 statkami, z których dwa obsługują linję regularną do Hull, 3 zaś kursują na linji do Londynu. Polskie Transatlantyckie Towarzystwo Okrętowe posiada obecnie 3 statki (2 okręty transatlantyckie dla tego towarzystwa znajdują się w budowie na stoczni w Monfalcone we Włoszech): jeden z powyższych statków kursuje na linji Konstanca — Haifa, dwa zaś kursują na linji do Kopenhagi, Halifaxu i Nowego Yorku. Wreszcie 4 statki z powyższych 26 statków towarowych i pasażerskich stanowią tramping węglowy Polsko-Skandynawskiego Towarzystwa Transportowego (Bałtyk — Morze Północne).

Sprawy zakazów i pozwoleń przywozu.

W sprawie obniżenia opłat manipulacyjnych od pozwoleń przywozowych.

Jak już swego czasu donosiliśmy, Związek Izb w porozumieniu z Centralną Komisją Przywozu od dłuższego czasu prowadzi prace nad rewizją wartości szacunkowych towarów, przyjętych przy obliczaniu opłat manipulacyjnych od pozwoleń przywozowych — a to w kierunku zniżkowym wobec zniżonego poziomu cen rynkowych. Niestety prace te napotykają na ogromne trudności w związku z bardzo fiskalnem stanowiskiem odnośnych władz centralnych. Trudności te wynikają także z tego faktu, że niejednokrotnie pod jedną i tę samą pozycję taryfy celnej podpadają artykuły bardzo tanie i bardzo drogie, w których to wypadkach odnośne władze centralne mają tendencję ustalania wartości szacunkowych na poziomie najdroższego towaru. O ile zaś schodzą z tego skrajnego stanowiska i uważają za możliwe przyjęcie średniej ceny, to wynikają z tego takie dziwolągi, jak np. przyjęcie średniej ceny dla importu skór oposowych i skór bobrowych, gdzie różnica wartości wynosi setki, a nawet tysiące procentów. W takim wypadku oczywiście n. p. wartość oposów będzie oznaczona niewspółmiernie za wysoko — na podstawie ceny średniej.

Inwestycje.

Nowa wielka operacja kredytowo-towarowa, dokonana przez Polskę na rynku angielskim.

Nowy kontrakt na dostawę hamulców zespolonych dla P. K. P. zawarty świeżo w Londynie między rządem polskim a firmą Westinghouse i stojącą za nią grupą finansową, do której wchodzi m. in. jeden z pięciu największych banków angielskich, Barkley - Bank przewiduje dostawę hamulców zespolonych dla wszystkich wagonów P. K. P., opiewa na kwotę 132 miljony złotych, rozłożonych na lat 6 i będzie wykonany w 60%-ach przez fabryki polskie.

Finansowanie budownictwa mieszkaniowego z funduszów publicznych w r. 1934.

Tegoroczne fundusze ze środków publicznych, przeznaczone na akcję kredytowo - budowlaną i na akcję parcelacyjną, są przeszło dwukrotnie wyższe od funduszów użytych w roku 1933. Przeto — skoro w roku ubiegłym przy 14¼ miljonach kredytów przebudowano około 65 miljonów złotych — spodziewać się należy, że wysokość kapitałów prywatnych, wprowadzonych w roku bieżącym do obrotu gospodarczego, odpowiednio się zwiększy, co przyczyni się do ożywienia życia gospodarczego, a tem samem i do zmniejszenia bezrobocia.

Program robót publicznych w Polsce, wypracowany przez Związek Miast Polskich.

Związek Miast Polskich opracowuje obecnie szkic 5-letniego programu najpilniejszych robót publicznych. Program ten miałby być realizowany przez Fundusz Pracy łącznie z Funduszem Inwestycyjnym, ewentualnie przy pomocy innych środków publicznych, z wyłączeniem jednak nowego obciążenia ludności. Przewodnią ideą jest wytknięcie jednego lub kilku celów i dążenie do jego realizacji w okresie 5-letnim i zerwanie z praktyką rozproszkowywania środków zarówno co do rodzaju robót, jak i co do miejsca ich prowadzenia.

W programie tym mają być uwzględnione kwestje, związane z podniesieniem stanu rolnictwa, uprzemysłowienia wsi i miasteczek, stworzenia nowych gałęzi wielkiego przemysłu itd., problem komunikacyjny, a przedewszystkiem budowa dróg bitych, dróg dojazdowych dla połączenia wsi z dużemi ośrodkami miejskiemi, uporządkowanie dróg wodnych. Program uwzględnia również sprawę elektryfikacji kraju ze stanowiska gospodarczego, akcję budownictwa mieszkaniowego, rozwój turystyki itp.

Oprócz realizowania wielkiego programu robót, ma być realizowany program robót, prowadzony w ośrodkach bezrobocia. W tym celu ma być ustalone, które miasta mają być nadal przedmiotem zainteresowania Funduszu Pracy i dla tych tylko miast ma być opracowany program i kolejność robót na 5 lat. Pierwszeństwo ma przysługiwać takim robotom, które mają na celu wykończenie rozpoczętych inwestycyj, względnie robotom remontowym, jak np. robotom elektryfikacyjnym.

Ponadto ma być wprowadzona zasada, że pomoc dla bezrobotnych ze środków publicznych może być udzielana tylko jako ekwiwalent za wykonaną pracę.

Prawo.

Nowe ważne ustawy gospodarcze.

W Nr. 36 Dziennika Ustaw ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów wprowadzające na listę towarów zakazanych do przywozu: węgiel kamienny, antracyt, węgiel brunatny, koks wszelki oraz brykiety. W tym samym Dzienniku Ustaw ukazało się obszerne rozporządzenie o ulgach celnych.

W Nr. 37 Dziennika Ustaw ukazało się zdawna przez nas już zapowiedziane rozporządzenie wykonawcze do dekretu o zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych.

W Nr. 38 Dziennika Ustaw ukazała się obszerna nowela do ustawy o spółdzielniach.

W Nr. 39 Dziennika Ustaw ukazała się obszerna bardzo ustawa, której zasady wielokrotnie już omawialiśmy, o ordynacji podatkowej.

W tym samym Dzienniku Ustaw ogłoszone zostało rozporządzenie o cłach wywozowych, nadające nowe brzmienie taryfie celnej wywozowej. Po wejściu w życie nowej taryfy celnej przywozowej okazało się koniecznem poddanie rewizji również obowiązujących ceł wywozowych.

W Nr. 40 Dziennika Ustaw z dnia 15 maja b. r. ukazała się nowela do prawa przemysłowego, która w stadjum projektu wywołała tyle zastrzeżeń sfer gospodarczych, zwłaszcza o ile chodzi o dziedzinę nabywania i wykonywania uprawnień przemysłowych, o ile chodzi o dziedzinę rozszerzenia obowiązku koncesyjnego, o ile chodzi o przepisy według których Minister Przemysłu i Handlu będzie upoważniony do ustalenia kwalifikacyj osób, sprawujących kierownictwo ruchu lub kierownictwo działów technicznych w zakładach przemysłowych i wreszcie o ile chodzi o przepisy, mocą których zrzeszenia przemysłowe i ich związki podporządkowane zostają prawu przemysłowemu.

Projekt ustawy o sprzedaży na raty.

W nawiązaniu do wiadomości zamieszczonej w Nr. 8 „Życia Gospodarczego, komunikujemy, iż opracowany został projekt ustawy o sprzedaży na raty, uchwalony już w 3-em czytaniu przez Sekcję Prawa Handlowego Komisji Kodyfikacyjnej. Przepisy tego projektu — jak to wynika z jego redakcji, mają być włączone do kodeksu handlowego jako oddział 2.

Projekt powyższy był przedmiotem opinjowania naszego Związku.

Nowe wydawnictwa.

Zasady mobilizacji przemysłu na potrzeby obrony Państwa.

Towarzystwo Wojskowo - Techniczne wydało pracę Prof. Płużańskiego p. t. wymienionym w nagłówku, która stanowi źródło licznych informacyj o rozwoju współdziałania placówek przemysłowych z armją w produkcji sprzętu uzbrojenia. Książka ta jest do nabycia w Sekretarjacie Towarzystwa Wojskowo - Technicznego Warszawa, ul. Czackiego 3/5, w Księgarni Technicznej „Przeglądu Technicznego" Warszawa, ul. Czackiego 3/5 oraz w innych większych księgarniach.

Z ostatniej chwili przed ukończeniem druku.

Umowa zarobkowa w przemyśle budowlanym.

W Nr. 110 Monitora Polskiego z dnia 15 maja br. zamieszczone zostało obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej, oznajmiające o wpłynięciu podania związków robotniczych w sprawie legalizacji na teren m. Poznania umowy zbiorowej z dnia 19 kwietnia 1934 r. zawartej ze związkami pracodawczemi w przemyśle budowlanym. Sprzeciwy w sprawie nadania wspomnianej umowie mocy obowiązującej wnosić można do Ministerstwa Opieki Społecznej w ciągu dni 14 od ogłoszenia omawianego obwieszczenia.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.